

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань екологічної політики та природокористування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-27-06, факс: 255-22-72

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення повноважень суб'єктів забезпечення цивільного захисту, удосконалення законодавства з питань захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій, організації та проведення евакуації населення, забезпечення охорони життя та здоров'я громадян, внесений народним депутатом України Бондаренком О.В. та іншими народними депутатами України (реєстр. № 9274)

За дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 05.05.2023 Комітет з питань екологічної політики та природокористування на своєму засіданні 05.06.2023 (Протокол № 165) розглянув проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення повноважень суб'єктів забезпечення цивільного захисту, удосконалення законодавства з питань захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій, організації та проведення евакуації населення, забезпечення охорони життя та здоров'я громадян (реєстр. № 9274 від 05.05.2023), внесений народним депутатом України Бондаренком О.В. та іншими народними депутатами України.

Як зазначено у пояснювальній записці до законопроекту, його розроблено з метою є удосконалення законодавства, що діє у сфері цивільного захисту, підвищення ефективності реалізації державної політики у сфері цивільного захисту у мирний час та в особливий період.

Завданнями законопроекту є:

забезпечення унормування повноважень інших органів державних влади у сфері цивільного захисту;

визначення завдань єдиної державної системи цивільного захисту в особливий та відбудовний періоди;

відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації працівників органів та підрозділів ДСНС;

удосконалення заходів щодо створення фонду захисних споруд цивільного захисту та укриття у ньому населення, організації та проведення евакуації, заходів хімічного та радіаційного захисту, підготовки органів управління та сил цивільного захисту, навчання населення, забезпечення пожежної та техногенної безпеки тощо;

забезпечення ефективної роботи суб'єктів забезпечення цивільного захисту щодо організації та здійснення заходів в особливий період.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, проаналізувавши законопроект, висловило до нього ряд зауважень. Серед них слід відмітити наступні.

Запровадження відповідних пропозицій до Водного кодексу України не стосується предмету та визначеної мети проекту (щодо «підвищення ефективності реалізації державної політики у сфері цивільного захисту у мирний час та в особливий період»), до того ж необхідність їх внесення у пояснювальній записці до проекту ніяк не обґрунтовується.

Зміст терміну «місця масового відпочинку населення на водних об'єктах» містить внутрішні неузгодженості та положення, що суперечать чинному законодавству у сфері використання та збереження водних ресурсів, а тому його прийняття у запропонованому вигляді може призвести до ускладнень при реалізації відповідних положень. Зокрема, відповідно до його назви термін має стосуватись місць масового відпочинку населення на водних об'єктах, під якими, згідно з абз. 16 ст. 1 Водного кодексу України розуміються природні або створені штучно елементи довкілля, в яких зосереджуються води (море, лиман, річка, струмок, озеро, водосховище, ставок, канал (крім каналу на зрошувальних і осушувальних системах), а також водоносний горизонт), однак із запропонованого визначення терміну «місця масового відпочинку населення на водних об'єктах» випливає, що ними можуть бути «водні об'єкти (їх частини) та прилеглі до них земельні ділянки».

У ч. 5 ст. 6 Кодексу цивільного захисту України (у редакції проекту) вказується, що в особливий період здійснення передбачених законодавством заходів цивільного захисту забезпечується Кабінетом Міністрів України спільно із суб'єктами забезпечення цивільного захисту, відповідними військовими адміністраціями (у разі їх утворення) із врахуванням рішень Ставки Верховного Головнокомандувача та відповідних рад оборони, утворених відповідно до законодавства України. На думку Головного управління, дещо некоректною є вказівка в Кодексі цивільного захисту України на врахування рішень Ставки Верховного Головнокомандувача та відповідних рад оборони, утворених відповідно до законодавства України, Кабінетом Міністрів України при здійсненні заходів цивільного захисту в особливий період. Слід звернути увагу на передбачений у ст. 6 Конституції України принцип поділу влад на законодавчу, виконавчу та судову, який є основоположним у демократичній державі. Цей принцип передбачає самостійність кожної з гілок влади відповідно до визначених повноважень та врівноваження таких повноважень іншими гілками.

У п. 1 ч. 2 ст. 33 «Заходи з евакуації» Кодексу цивільного захисту України (у редакції проекту) передбачається, що залежно від особливостей надзвичайної ситуації встановлюються такі види евакуації: «обов'язкова та масова». При цьому у ч. ч. 9, 11, 13 цієї статті (у редакції проекту) визначаються випадки виникнення масової евакуації населення, шляхи реагування на таку евакуацію та можливість створення координаційних штабів для «міжвідомчої координації проведення евакуаційних заходів та ефективного реагування на масову евакуацію населення», відповідно. Проте із змісту вказаних положень, зокрема, не зрозуміло чи пропонована «масова евакуація населення», яка «може виникнути у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, збройних конфліктів (у тому числі в особливий період) із зон можливого ураження до безпечних районів (у тому числі за межі країни)», є водночас і обов'язковою, яка відповідно до чинної ч. 6 ст. 33 Кодексу цивільного захисту України проводиться у разі виникнення загрози: «1) аварій з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин; 2) катастрофічного затоплення місцевості; 3) масових лісових і торф'яних пожеж, землетрусів, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів; 4) збройних конфліктів (з районів можливих бойових дій, які визначаються Генеральним штабом Збройних Сил України на особливий період, у безпечні райони)», що перетинається із першою.

Також неможливо встановити, чим «масова евакуація населення» відрізняється від «загальної евакуації» (чинні п. 2 ч. 2; ч. 7 ст. 33 Кодексу цивільного захисту України), що на практиці, у разі прийняття проекту, може призвести до ускладнень при реалізації відповідних норм. Це стосується, зокрема, визначення «масової евакуації населення», яка «характеризується переміщенням великої кількості людей та/або охоплює значні території, що потрапляють до зони можливого ураження», застосування при цьому слова «може» тощо.

Комітет відмічає, що зауваження Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України є слухними і будуть враховані під час підготовки законопроекту до другого читання.

Законопроект підтримується Міністерством оборони України та Державною службою України з надзвичайних ситуацій.

Міністерство внутрішніх справ України підтримує законопроект із зауваженнями.

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України надало зауваження до законопроекту та зазначило про необхідність доопрацювання законопроекту.

Міністерство фінансів України надало зауваження до законопроекту та зазначило про необхідність доопрацювання законопроекту і надання фінансово-економічних розрахунків до нього.

Комітет Верховної Ради України з питань молоді та спорту ухвалив рішення

рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду законопроекту у першому читанні прийняти його за основу.

Враховуючи вищевикладене, Комітет ухвалив висновок та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення повноважень суб'єктів забезпечення цивільного захисту, удосконалення законодавства з питань захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій, організації та проведення евакуації населення, забезпечення охорони життя та здоров'я громадян (реєстр. № 9274 від 05.05.2023), внесений народним депутатом України Бондаренком О.В. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного дев'ятої сесії та розглянути на пленарному засіданні Верховної Ради України. За результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Співдоповідачем на пленарному засіданні із зазначеного питання визначено народного депутата України Мандзія С.В.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО

